

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
VIKTIMOLOGIJA	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. dr. Ilona Michailovič Kitas (-i)	Vilniaus universitetas, Teisės fakultetas, Baudžiamosios justicijos katedra, Saulėtekio al. 9, I rūmai, LT-10222, Vilnius 411 kab., tel. (85)2366167, el. paštas bjkatedra@tf.vu.lt

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji	Pasirenkamasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	7 (rudens) semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Baudžiamoji teisė. Bendroji dalis I-II d.; Baudžiamoji teisė. Specialioji dalis I-II d.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): nėra

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
3	80	32	48

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
Viktimologijos dalyko tikslai: a) gilinti ir plėsti žinias teoriniais bei praktiniais nusikalstamų veikų aukų klausimais; b) ugdyti gebėjimus analizuoti ir etišškai įvertinti viktimologinės prevencijos veiksmingumą; c) ugdyti būsimojo specialisto gebėjimus savarankiškai mokytis ir tobulėti, pasirinkti ir susisteminti reikalingą informaciją, kryptingai tęsiant teisės studijas ir taikant įgytas viktimologijos žinias praktikoje.		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
- supras teorinius bei praktinius nusikalstamų veikų aukų klausimus;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (grupės diskusijos, probleminių situacijų analizė, vaizdinės medžiagos analizė), savarankiškos literatūros studijos	Individualaus rašto darbo parengimas ir pristatymas, egzaminas
- gebės tyrinėti viktimizacijos procesus ir jų prevenciją, nusikalstamų veikų aukų problematiką, socialinių institucijų įtaką aukoms;	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (minčių lietus, grupės diskusijos, situacijos simuliacija, vaizdinės medžiagos analizė), savarankiškos literatūros studijos, informacijos paieška, rašto darbo rengimas, teismų praktikos analizė	Individualaus rašto darbo parengimas ir pristatymas, egzaminas
- mokės savarankiškai dirbti ir naudotis teisinės informacijos duomenų bazėmis bei kitais šaltiniais (reikšmingais nagrinėjant nusikaltimo aukų problematiką)	Paskaitos (probleminis dėstymas, minčių lietus, grupės diskusijos, situacijos simuliacija), savarankiškos literatūros studijos, informacijos paieška, rašto darbo rengimas, teismų praktikos analizė	Individualaus rašto darbo parengimas ir pristatymas, egzaminas
- gebės analizuoti ir etišškai įvertinti viktimologinės prevencijos veiksmingumą	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (minčių lietus, grupės diskusijos, situacijos simuliacija), savarankiškos literatūros studijos, informacijos paieška, rašto darbo rengimas, teismų praktikos analizė	Individualaus rašto darbo parengimas ir pristatymas, egzaminas
- gebės aiškiai komunikuoti, kritiškai ir logiškai perteikti su viktimologija susijusias žinias	Paskaitos (probleminis dėstymas, minčių lietus, grupės diskusijos, situacijos simuliacija), savarankiškos literatūros studijos, informacijos paieška, rašto darbo rengimas, teismų praktikos analizė	Individualaus rašto darbo parengimas ir pristatymas, egzaminas

- motyvuotai dirbs, analizuos bei interpretuos informaciją, plėtos viktimologijos idėjas	Paskaitos (probleminis dėstymas), seminarai (minčių lietus, grupės diskusijos, situacijos simuliacija), savarankiškos literatūros studijos, informacijos paieška, rašto darbo rengimas, teismų praktikos analizė	Individualaus rašto darbo parengimas ir pristatymas, egzaminas
--	--	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
1. Viktimologijos raida ir apibūdinimas. Viktimologijos koncepcijų įvairovė	2						2	2	Mokslinės literatūros analizė, rašto darbas
2. Aukos problematika viktimologijoje. Nusikalstamų veikų aukų portretas. „Idealios aukos“ koncepcija ir jos aktualumas	2						2	3	Mokslinės literatūros ir teismų praktikos analizė, rašto darbas
3. Viktimizacija ir žmogaus pažeidžiamumas. Antrinė ir pakartotinė viktimizacija bei jos padariniai nuo nusikaltimo nukentėjusiam žmogui. Medijų vaidmuo viktimizacijos procese.	2						2	3	Mokslinės literatūros skaitymas, rašto darbas
4. Viktimologinių tyrimų metodai. Oficialios statistikos duomenų analizė ir viktimologinių tyrimų svarba.	2						2	3	Mokslinės literatūros ir teismų praktikos analizė, rašto darbas
5. Smurtas lyties pagrindu. Smurtas artimoje aplinkoje.	2		2				4	5	Mokslinės literatūros skaitymas, rašto darbas
6. Vaikai ir pagyvenę žmonės kaip nusikalstamų veikų aukos	2						2	2	Mokslinės literatūros skaitymas, rašto darbas
7. Neapykantos kalba, neapykantos nusikaltimai viktimologijoje	2		2				4	4	Mokslinės literatūros ir teismų praktikos analizė, rašto darbas
8. Persekiojimas (angl. stalking) ir jo aukos.	2						2	2	Mokslinės literatūros skaitymas, teismų praktikos analizė, rašto darbas
9. Patyčios (angl. <i>mobbing/ bullying</i>) ir jų aukos	2						2	2	Mokslinės literatūros skaitymas, teismų praktikos analizė, rašto darbas
10. Smurtas prieš gyvūnus viktimologijoje, žaliosios viktimologijos koncepcija	2						2	2	Mokslinės literatūros skaitymas, teismų praktikos analizė, rašto darbas
11. Atkuriamasis teisingumas ir mediacija (kaltininko ir aukos sutaukymas). Mediacija kaip baudžiamųjų teisinių konfliktų sprendimo būdas	2		2				4	5	Mokslinės literatūros skaitymas, rašto darbas
12. Pagalbos nusikaltimų aukoms mechanizmai. Viktimizacijos prevencija, bendruomenių įtraukimo į prevencijos procesus perspektyvos	2		2				4	5	Mokslinės literatūros analizė, rašto darbas
								10	Pasirengimas egzaminui
Iš viso	24		8				32	48	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Individualus rašto darbas	40	Seminarų metu	Semestro metu atliekamas individualus rašto darbas viktimologijos tematika, parengtas mokslinės literatūros, teismų praktikos, statistikos duomenų analizės pagrindu; darbo pristatymas grupei, atsakymai į klausimus.

			Rašto darbas vertinamas 1-10 balų sistemoje: iki 6 balų už rašto darbo turinį (analizės išsamumas, nuoseklumas, pakankami šaltiniai, pagrįsti apibendrinimai ir pasiūlymai); iki 2 balų už rašto darbo formą (yra visos reikiamos dalys: įvadas, kur pristatoma tema, tikslai, uždaviniai, metodai; dėstymas, kur pateikiama tyrimo medžiagos analizė ir interpretacija); iki 2 balų už rašto darbo pristatymą (įtaigumas, sklandumas, gebėjimas argumentuotai atsakyti į užduotus klausimus). Gautas įvertinimas dauginamas iš 0,4.
Egzaminas	60	Semestro gale	Atsakymai raštu į tris klausimus (du teorinius ir vieną praktinį – atvejo/situacijos sprendimas). Vertinimo metu siekiama patikrinti žinių pagrindu susiformuotą viktimologijos problematikos suvokimą, įvertinti įgytas naujas kompetencijas. Atsakymai turi būti argumentuoti bei parodyti gebėjimą mąstyti apie iškeltas problemas. Egzaminas vertinamas 1-10 balų sistemoje. Už kiekvieną argumentuotą, išsamų atsakymą į teorijos klausimą galima gauti iki 3 balų, argumentuotai ir pagrįstai išnagrinėjus atvejį/situaciją – iki 4 balų. Gautas įvertinimas dauginamas iš 0,6.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Fisher, B. S., Reyns, B.W., John J. Sloan III.	2016	Introduction to victimology: contemporary theory, research, and practice		Oxford University Press
Duggan M. (Ed.)	2018	Revisiting the 'Ideal Victim': Developments in Critical Victimology		Policy Press. University of Bristol
Michailovič I.	2019	XXI amžiaus aukų teisių viktimologija. Iš: Teisės viršenybės link. Recenzuotų mokslo straipsnių rinkinys. Sudavičius B. (Moksl. red.).		Vilnius: Vilniaus universiteto Teisės fakultetas. Prieiga per internetą: https://www.tf.vu.lt/wp-content/uploads/2019/06/teises_virsenybes_link_145x205mm_INTERNETUI_geras.pdf
Michailovič I.	2007	Viktimologijos raida ir perspektyvos		Vilnius: Teisinės informacijos centras
Michailovič I. et al.	2014	Atkuriamojo teisingumo perspektyvos Lietuvoje. Monografija. Lietuvos teisės instituto tyrimai.		Šiauliai: VšĮ Šiaulių universiteto leidykla. Prieiga per internetą: http://www.teise.org/data/Atkuriamojo-teisingumo-perspektyvos-Lietuvoje_Monografija.pdf
Rekomenduojama literatūra				
Drakšienė A., Michailovič I.	2008	Kriminologijos žinynas		Vilnius: Eugrimas
Laurinaitytė I., Michailovič I., Jarutienė L. ir Zokaitė J.	2022	Persekiojimo kriminalizavimo ir teismų praktikos ypatumai Lietuvoje	Kriminologijos studijos, 9, p. 77-99. doi: 10.15388/CrimLithuan.2021.9.3.	Prieiga per https://www.zurnalai.vu.lt/kriminologijos-studijos/article/view/27837
Michailovič, I., Justickaja, S., Vaičiūnienė, R., Viršilas, V.	2021	Smurtinio elgesio artimoje aplinkoje kaita		Vilnius: Lietuvos socialinių mokslų centro Teisės institutas. Prieiga per internetą: https://teise.org/wp-content/uploads/2022/01/SMEAK-1.pdf
Michailovič I.	2017	Mediacijos galimybės baudžiamajame justicijoje priėmus nuosprendį Iš: Bausmių taikymo ir vykdymo tarptautinis palyginimas, tendencijos ir perspektyvos Lietuvoje.		Vilnius: Žara. Prieiga per internetą: http://teise.org/wp-content/uploads/2017/11/Bausmiu-tendencijos-ir-perspektyvos-2017.pdf

		Recenzuotų mokslinių straipsnių rinkinys. Red. Sakalauskas G.		
Michailovič I., Justickaja S., Vaičiūnienė R., Kalpokas V., Visockas E.	2019	Veiksmingo policijos ir kitų suinteresuotų institucijų bendradarbiavimo link: smurto artimoje aplinkoje atpažinimo, pagalbos ir prevencijos modelis. Mokslo studija.		Prieiga per internetą: https://teise.org/wp-content/uploads/2019/09/POSIB.pdf
Walklate S. (Ed.)	2007	Handbook of victims and victimology		UK: Willan Publishing